

Orde van dienst voor de kerkdienst van de Protestantse Gemeente Kapelle-Biezeling-Eversdijk in de Mozeskerk op vrijdag 18 april 2025 – Goede Vrijdag

Voorganger: ds. Douwe de Roest en gemeenteleden. Muzikale medewerking: Wilma Mieras (orgel / piano), Nellie de Visser (piano), Joop Vissee (gitaar) en Marieke Burger (dwarsfluit), de lezingen worden door verschillende gemeenteleden gelezen.

Thema: *Duisternis* (In de doorgaande lijn van vieringen in de Stille Week gekoppeld aan het thema '*Een nieuwe dag*', van 'Morgen' via 'Middag' en 'Avond', naar 'Nacht' (Witte Donderdag, 'Duisternis' (Goede vrijdag), en 'Morgenlicht' (Paaswake).

De dienst op Goede Vrijdag is een doorlopend geheel met de dienst op Witte Donderdag, de Paaswake en de Paasmorgendienst. We beginnen dan ook vanuit rust, gezamenlijk, vooraan in de kerk, waar we rond het kruis zitten.

Dit jaar is het 1700 jaar geleden dat de geloofsbelijdenis van Nicea-Constantinopel ontstond, de belijdenis die kerken van 'Oost' en 'West' wereldwijd verbindt, bovendien valt 'Orthodox Pasen' dit jaar gelijk met de Paas-datum in het 'westen'.

De lezingen uit het Lijdensevangelie volgen daarom een het rooster van de orthodoxe kerk waarin rond deze dagen een 'evangelieharmonie' wordt gelezen: het evangelie volgens Mattheüs staat centraal, maar er zijn enkele 'inlassingen' uit Lucas en Johannes.

Aan het einde van de dienst wordt alles wat glans en gloed gaf de kerk uit gedragen: de oude, in de dienst gedooft Paaskaars, het doopvont, het avondmaalsstel, het kanselkleed, de stola en de kanselbijbel. We verlaten rustig zingend de kerk.

Orde van dienst

Lied: *Blijf bij mij en waak hier met mij* (Taizé) – (Joop, Marieke, Nellie)

Blijf bij Mij en waak hier met Mij.

Waak en blijf bidden. Waak en blijf bidden.

Inleidende woorden bij deze dienst op Goede Vrijdag

Openingsgebed

V: Heer, open mijn lippen

A: **en mijn mond zal uw lof zingen**

V: God, kom mij te hulp

A: **Heer, haast U mij te helpen**

V: Wij gaan de nacht door, het duister, zoekend naar levend water, tastend naar houvast, verlangend naar licht, het licht van de morgen.

A: **Heer, haast u, ons te helpen. Amen.**

Lied 895 (*Wij gaan de nacht door*) – (Joop, Marieke, Nellie)

Psalmgebed uit Psalm 88 (Vertaling: "Psalmen van de Vroege Kerk" (NBG, 2024)

V: Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed.

A: **Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed.**

V: Heer, God, mijn redder, dag en nacht roep ik tot U. Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed. Mijn ziel is vervuld van ellende en mijn leven is het dodenrijk nabij. Ik word gerekend tot hen die in het graf afdalen; ik ben geworden tot een mens voor wie geen hulp is, losgelaten onder de doden, als dodelijk gewonden ingeslapen in het graf, aan wie U

niet meer denkt, verstoten uit uw hand.

A: Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed.

V: Zij stopten mij in de diepste put, in de duisternis en de schaduw van de dood. Uw toorn rust zwaar op mij, al uw golven slaan over mij heen. U vervreemde mijn vrienden van mij; ze zien me als een gruwel en hebben mij opgegeven en ik zie geen uitweg meer. Mijn ogen zijn flets geworden door armoede; Heer, ik roep tot U, de hele dag, Naar U strek ik mijn handen uit.

A: Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed.

V: Verricht U wonderen voor de doden? Of zullen artsen hen opwekken om U te belijden? Zal iemand vanuit het graf uw barmhartigheid verkondigen, of vanuit het verderf uw waarheid? Zouden uw wonderen in de duisternis gekend worden, of uw rechtvaardigheid in een vergeten land?

A: Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed.

V: Ik roep tot U, Heer, in de ochtend rijst mijn gebed voor U op. Waartoe, Heer, verstoot U mijn ziel en wendt U uw aangezicht van mij af? Arm ben ik, afgemat sinds mijn jeugd, eerst was ik verheven, daarna vernederd en vertwijfeld. Uw toorn daalt op mij neer, en uw verschrikkingen ontzetten mij. Zij omringen mij als water, de hele dag, ze sluiten me volkomen in. Vriend en naaste hebt U van mij vervreemd, mijn vertrouwden wegens mijn ellende.

A: Laat mijn gebed tot U komen, neig uw oor naar mijn smeekgebed.

Lied 88A: 1, 2, 3 (Nu lig ik wakker in de nacht)

Schriftlezing uit 1 Korinthe 1: 18- 1 Korinthe 2:2 (NBV21)

[18] De boodschap over het kruis is dwaasheid voor wie verloren gaan, maar voor ons die worden gered is het de kracht van God. [19] Er staat namelijk geschreven: 'Ik zal de wijsheid van de wijzen vernietigen, het verstand van de verstandigen zal Ik tenietdoen.' [20] Waar is de wijze, waar de schriftgeleerde, waar de redenaar van deze wereld? Heeft God de wijsheid van de wereld niet in dwaasheid veranderd? [21] Want zoals God in zijn wijsheid bepaalde, heeft de wereld Hem niet door haar wijsheid gekend, en daarom besloot Hij hen die geloven te redden door de dwaasheid van onze verkondiging. [22] De Joden vragen om wonderen en de Grieken zoeken wijsheid, [23] maar wij verkondigen een gekruisigde Christus, voor Joden aanstootgevend en voor de andere volken dwaas. [24] Maar voor wie geroepen zijn, zowel Joden als Grieken, is Christus Gods kracht en wijsheid, [25] want het dwaze van God is wijzer dan mensen, en het zwakke van God is sterker dan mensen.

[26] Denk eens aan het moment van uw roeping, broeders en zusters. Onder u waren er niet veel die naar menselijke maatstaven wijs waren, niet veel die machtig waren, niet veel die van voorname afkomst waren. [27] Maar wat in de ogen van de wereld dwaas is, heeft God uitgekozen om de wijzen te beschamen; wat in de ogen van de wereld zwak is, heeft God uitgekozen om de sterken te beschamen; [28] wat in de ogen van de wereld onbeduidend is en wordt veracht, wat niets is, heeft God uitgekozen om wat wél iets is teniet te doen. [29] Zo kan geen mens zich tegenover God op iets beroemen. [30] Maar u bent door Hem één met Christus Jezus, die dankzij God onze wijsheid is geworden. In Christus zijn wij rechtvaardig en heilig, en in Hem zijn wij verlost, [31] opdat het zal zijn zoals geschreven staat: 'Wil iemand zich op iets beroemen, laat hij zich op de Heer beroemen.'

[1] Broeders en zusters, toen ik bij u kwam om u het geheim van God te verkondigen, beschikte ook ik niet over uitzonderlijke welsprekendheid of wijsheid. [2] Ik had besloten u geen andere kennis te brengen dan die over Jezus Christus – de gekruisigde.

Lied 882: 1, 4, 5 (Allerhoogste God)

Schriftlezing uit Mattheüs 26: 57-75 (NBV21)

[57] De mannen die Jezus gevangengenomen hadden, leidden Hem voor aan Kajafas, de hogepriester

bij wie de schriftgeleerden en de oudsten bijeengekomen waren. [58] Petrus volgde Hem op een afstand tot op de binnenplaats van het huis van de hogepriester; daar ging hij tussen de knechten zitten om te zien hoe het zou aflopen. [59] De hogepriesters en het hele Sanhedrin probeerden Jezus met behulp van een valse getuigenverklaring ter dood te veroordelen, [60] maar dat lukte hun niet; hoewel zich vele valse getuigen meldden. Ten slotte meldden er zich twee [61] die zeiden: 'Die man heeft gezegd: "Ik kan de tempel van God afbreken en in drie dagen weer opbouwen."' [62] De hogepriester stond op en vroeg Hem: 'Geeft U geen antwoord op wat deze getuigen tegen U inbrengen?' [63] Maar Jezus bleef zwijgen. De hogepriester zei: 'Ik bezweer U bij de levende God: zeg ons of U de messias bent, de Zoon van God.' [64] Jezus antwoordde: 'U zegt het. Maar Ik zeg tegen u allen hier: vanaf nu zult u de Mensenzoon zien zitten aan de rechterhand van de Machtige en Hem zien komen op de wolken van de hemel.' [65] Hierop scheurde de hogepriester zijn kleren en hij riep uit: 'Hij heeft God gelasterd! Waarvoor hebben we nog getuigen nodig? U hebt nu zelf zijn godslastering gehoord. [66] Wat denkt u?' Ze antwoordden: 'Hij is schuldig en verdient de doodstraf!' [67] Daarop spuwden ze Hem in het gezicht en sloegen Hem. Anderen stompten Hem [68] en zeiden: 'Profeteer dan maar eens voor ons, messias, wie is het die Je geslagen heeft?' [69] Petrus zat buiten, op de binnenplaats. Er kwam een dienstmeisje naar hem toe, dat zei: 'Jij hoorde ook bij die Jezus uit Galilea!' [70] Maar hij ontkende dat met klem, zodat allen het konden horen: 'Ik weet niet waar je het over hebt.' [71] Toen hij wegliep naar het poortgebouw, zag een ander meisje hem. Ze zei tegen de omstanders: 'Die man hoorde bij Jezus van Nazaret!' [72] En opnieuw ontkende hij en zwoer: 'Echt, ik ken de man niet!' [73] Even later kwamen de omstanders naar Petrus toe, ze zeiden: 'Jij bent wel degelijk een van hen, trouwens, je accent verradt je.' [74] Daarop begon hij te vloeken en te zweren: 'Ik ken die man niet!' En meteen kraaide er een haan. [75] Toen herinnerde Petrus zich wat Jezus gezegd had: 'Nog voor de haan gekraaid heeft, zul jij Mij driemaal verloochenen.' Hij ging naar buiten en huilde bitter.

Lied 560: 1, 2, 3 (Hij ging de weg zo eenzaam)

Schriftlezing uit Mattheüs 27: 1-14 (NBV21)

[1] De volgende ochtend vroeg namen alle hogepriesters met de oudsten van het volk het besluit Jezus ter dood te brengen. [2] Nadat ze Hem geboeid hadden, leidden ze Hem weg en leverden Hem over aan Pilatus, de gouverneur. [3] Toen Judas, die Hem had uitgeleverd, zag dat Jezus ter dood veroordeeld was, kreeg hij berouw. Hij bracht de dertig zilverstukken naar de hogepriesters en oudsten terug [4] en zei: 'Ik heb een zonde begaan door een onschuldige uit te leveren.' Maar zij zeiden: 'Wat gaat ons dat aan? Zie dat zelf maar op te lossen!' [5] Toen smeet hij de zilverstukken de tempel in, vluchtte weg en verhing zich. [6] De hogepriesters verzamelden de zilverstukken en zeiden tegen elkaar: 'We mogen ze niet bij de tempelschat voegen, aangezien het bloedgeld is.' [7] Ze besloten er de akker van de pottenbakker mee te kopen, die dan als begraafplaats voor vreemdelingen kon dienen. [8] Daarom heet die akker tot op de dag van vandaag de Bloedakker. [9] Zo ging in vervulling wat gezegd is door de profeet Jeremia: 'En ze verzamelden de dertig zilverstukken, het bedrag waarop Hij geschat was en dat ze hadden bepaald met de kinderen van Israël, [10] en ze betaalden er de akker van de pottenbakker mee, zoals de Heer mij had opgedragen.' [11] Toen Jezus voor de gouverneur stond, stelde deze Hem de vraag: 'Bent U de koning van de Joden?' Jezus zei: 'U zegt het.' [12] Maar op de beschuldigingen die de hogepriesters en oudsten tegen Hem inbrachten, antwoordde Hij niet één keer. [13] Daarop zei Pilatus tegen Hem: 'Hooft U niet wat deze getuigen allemaal tegen U inbrengen?' [14] Hij gaf op geen enkele beschuldiging enig weerwoord, wat de gouverneur zeer verwonderde.

Lied 581 (Hier zwijgt het hoge denken)

Schriftlezing uit Mattheüs 27: 15-26 (NBV21)

[15] Nu had de gouverneur de gewoonte om op het pesachfeest één gevangene vrij te laten, en die door het volk te laten kiezen. [16] Er zat toen een beruchte gevangene vast, die Jezus Barabbas genoemd werd. [17] En dus vroeg Pilatus hun, toen ze daar waren samengestroomd: 'Wie wilt u dat ik

vrijlaat, Jezus Barabbas of Jezus die de messias wordt genoemd?' [18] Hij wist namelijk dat ze Hem uit afgunst hadden uitgeleverd. [19] Terwijl hij op de rechterstoel zat, werd hem een boodschap van zijn vrouw gebracht: 'Laat je niet in met die rechtvaardige! Om Hem heb ik namelijk vannacht in een droom veel moeten lijden.' [20] Ondertussen haalden de hogepriesters en de oudsten het volk over: ze moesten om Barabbas vragen, en Jezus laten doden. [21] Weer nam de gouverneur het woord en hij vroeg opnieuw: 'Wie van de twee wilt u dat ik vrijlaat?' 'Barabbas!' riepen ze. [22] Pilatus vroeg hun: 'Wat moet ik dan doen met Jezus die de messias wordt genoemd?' Allen antwoordden: 'Aan het kruis met Hem!' [23] Hij vroeg: 'Wat heeft Hij dan misdaan?' Maar ze schreeuwden alleen maar harder: 'Aan het kruis met Hem!' [24] Toen Pilatus inzag dat hij niets bereikte, maar dat er zelfs een opstand dreigde uit te breken, liet hij water brengen, waste ten overstaan van de menigte zijn handen en zei: 'Ik ben onschuldig aan de dood van deze man. Zie het zelf maar op te lossen.' [25] En heel het volk antwoordde: 'Laat zijn bloed ons maar worden aangerekend, en onze kinderen!' [26] Daarop liet Pilatus Barabbas vrij, maar Jezus leverde hij uit om gekruisigd te worden, nadat hij Hem eerst nog had laten geselen.

Lied 561: 1, 3, 4, 5 (O liefde die verborgen zijt)

Schriftlezing uit Mattheüs 27: 27-38 (NBV21)

[27] De soldaten van de gouverneur namen Jezus mee naar het pretorium en verzamelden de hele cohort om Hem heen. [28] Ze kleedden Hem uit en deden Hem een scharlakenrode mantel om, [29] vlochten een kroon van doorntakken en zetten die op zijn hoofd. Ze gaven Hem een rietstok in zijn rechterhand en vielen voor Hem op de knieën. Spottend zeiden ze: 'Gegroet, koning van de Joden,' [30] en ze spuwden op Hem, pakten Hem de rietstok weer af en sloegen Hem op het hoofd. [31] Nadat ze Hem zo hadden bespot, trokken ze Hem de mantel uit, deden Hem zijn kleren weer aan en leidden Hem weg om Hem te kruisigen. [32] Bij het verlaten van het pretorium troffen ze een man uit Cyrene die Simon heette, en hem dwongen ze het kruis te dragen. [33] Zo kwamen ze bij de plek die Golgota genoemd werd, wat 'schedelplaats' betekent. [34] Ze gaven Jezus met gal vermengde wijn, maar toen Hij die geproefd had, weigerde Hij ervan te drinken. [35] Nadat ze Hem gekruisigd hadden, verdeelden ze zijn kleren onder elkaar door erom te dobbelen, [36] en ze bleven daar zitten om Hem te bewaken. [37] Boven zijn hoofd bevestigden ze de aanklacht, die luidde: 'Dit is Jezus, de koning van de Joden'. [38] Daarna werden er naast Hem twee misdadigers gekruisigd, de een rechts van Hem, de ander links.

Lied 547: 1, 2, 3, 6 (Met de boom des levens)

Schriftlezing uit Lucas 23: 39-45 (NBV21)

[39] Een van de gekruisigde misdadigers zei spottend tegen Hem: 'Jij bent toch de messias? Red jezelf dan en ons erbij!' [40] Maar de ander wees hem terecht met de woorden: 'Heb jij dan zelfs geen ontzag voor God nu je dezelfde straf ondergaat?' [41] Wij worden terecht gestraft: het is ons verdiende loon. Maar die man heeft niets verkeerd gedaan.' [42] En hij zei: 'Jezus, denk aan mij wanneer U in uw koninkrijk komt.' [43] Jezus antwoordde: 'Ik verzeker je: nog vandaag zul je met Mij in het paradijs zijn.' [44-45] Rond het middaguur werd het donker in het hele land doordat de zon verduisterde. De duisternis hield drie uur aan. Toen scheurde het voorhangsel van de tempel doormidden.

Lied "Jesus, remember me" (Taizé) – (Joop, Marieke, Nellie)

Jesus, remember me, when you come into your Kingdom,
Jesus, remember me, when you come into your Kingdom

Schriftlezing uit Mattheüs 27: 39-50 (NBV21)

[39] De voorbijgangers keken hoofdschuddend toe en dreven de spot met Hem: [40] 'Jij was toch de man die de tempel kon afbreken en in drie dagen weer opbouwen? Als Je de Zoon van God bent, red jezelf dan en kom van dat kruis af!' [41] Ook de hogepriesters, de Schriftgeleerden en de oudsten maakten zulke spottende opmerkingen: [42] 'Anderen heeft Hij gered, maar zichzelf redden kan Hij

niet. Hij is toch koning van Israël? Laat Hij dan nu van het kruis afkomen, dan zullen we in Hem geloven. [43] Hij heeft zijn vertrouwen in God gesteld, laat die Hem nu dan redden, als Hij Hem tenminste goedgezin is. Hij heeft immers gezegd: "Ik ben de Zoon van God." [44] Precies zo beschimpten Hem de misdadigers die samen met Hem gekruisigd waren. [45] Rond het middaguur viel er duisternis over het hele land, die drie uur aanhield. [46] Aan het einde daarvan, in het negende uur, riep Jezus met luide stem: 'Eli, Eli, lema sabachtani?' Dat betekent: 'Mijn God, mijn God, waarom hebt U Mij verlaten?' [47] Toen de omstanders dat hoorden, zeiden enkelen van hen: 'Hij roept om Elia!' [48] Meteen kwam er uit hun midden iemand toegesneld die een spons pakte en in water met azijn doopte. Hij stak de spons op een stok en probeerde Hem te laten drinken. [49] De anderen zeiden: 'Laten we nu maar eens zien of Elia Hem komt redden.' [50] Jezus riep opnieuw, luidkeels, en gaf de geest.

De Paaskaars wordt gedoofd

[Lied 590: 1, 2, 3, 4, 5 \(Nu valt de nacht\)](#)

Stilte

Aansteken van lichtjes onder het kruis

[Tijdens het aansteken zingen we zachtjes 873 \(Zingen wij God onze lof\)](#)

Voorbeden – gesproken en gezongen (met onderstaand lied)

[Lied bij het kruis \(voorbedelied\) "Lied bij het kruis" \(melodie: "Blijf mij nabij"\)](#)

Wij bidden U: zie om naar al wie lijdt,
naar mensen ziek van angst en eenzaamheid.
Geef hun uw Naam en wees die U zult zijn:
bescherm uw kinderen van groot tot klein.

Wij bidden U: wees bij wie weerloos strijdt,
voor recht en vrede, totterdood bereid.
Woon in hun hart en leg op hen uw naam.
Laat hen niet aarzelen maar rechtop staan.

Wij bidden U: hoor ieder mens in nood,
voor wie het kruis te zwaar wordt en te groot.
Geef hun uw hand en wees er met uw Naam.
U laat geen mensenkind ten onder gaan.

Wij bidden U: doe ons uw stem verstaan.
Laat ons niet vallen, wees met ons begaan.
Dat wij gaan doen, gezegend in uw Naam,
wat Jezus delend ons heeft voorgedaan.

[Schriftlezing uit Johannes 19: 31-37 \(NBV21\)](#)

[31] Het was voorbereidingsdag, en de Joden wilden voorkomen dat de lichamen op sabbat, en nog wel een bijzondere sabbat, aan het kruis zouden blijven hangen. Daarom vroegen ze Pilatus of de benen van de gekruisigden gebroken mochten worden en of ze de lichamen mochten meenemen. [32] Toen braken de soldaten de benen van de eerste die tegelijk met Jezus gekruisigd was, en ook die van de ander. [33] Vervolgens kwamen ze bij Jezus, maar ze zagen dat Hij al gestorven was. Daarom braken ze zijn benen niet. [34] Maar een van de soldaten stak een lans in zijn zij en meteen vloeide er bloed en water uit. [35] Hiervan getuigt iemand die het zelf heeft gezien, en zijn getuigenis

is betrouwbaar. Hij weet dat hij de waarheid spreekt en wil dat ook u gelooft. [36] Dit gebeurde omdat de Schrift in vervulling moest gaan: 'Geen van zijn beenderen zal verbrijzeld worden.' [37] Een andere schrifttekst zegt: 'Ze zullen hun blik richten op Hem die ze hebben doorstoken.'

[55] Vele vrouwen, die Jezus vanuit Galilea gevolgd waren om Hem te dienen, stonden van een afstand toe te kijken. [56] Onder hen bevonden zich Maria van Magdala, Maria, de moeder van Jakobus en Josef, en de moeder van de zonen van Zebedeüs. [57] Toen de avond gevallen was, arriveerde er een rijke man die uit Arimatea afkomstig was. Hij heette Josef en was ook een leerling van Jezus geworden. [58] Hij meldde zich bij Pilatus en vroeg hem om het lichaam van Jezus. Hierop gaf Pilatus bevel het aan hem af te staan. [59] Josef nam het lichaam mee, wikkelde het in zuiver linnen [60] en legde het in het nieuwe rotsgraf dat hij voor zichzelf had laten uithouwen. Daarna rolde hij een grote steen voor de ingang van het graf en vertrok. [61] Maria van Magdala en de andere Maria gingen tegenover het graf zitten en bleven daar achter.

[Lied 592: 1, 2, 3 \(Stil ligt de tuin rondom het witte graf\)](#)

Zegenbede

We verlaten de kerk, met de gedoopte Paaskaars, het doopvont, het avondmaalsstel, het kanselkleed, de stola en de kanselbijbel

[Lied "Jesus, remember me" \(Taizé\) \(al zingend verlaten we de kerk\) – \(Joop, Marieke, Nellie\)](#)